

Bij de foto op het achterblad

De foto's op het achter- en voorblad tonen een object uit de verzamelingen van twee van onze leden. Elk verzamelend lid krijgt bij toerbeurt de gelegenheid om een voorwerp uit zijn verzameling op deze manier te exposeren. Een object waar hij/zij om welke reden dan

ook een bijzondere band mee heeft. Over de reden daarvan wordt hieronder verteld.

Voor het achterblad van deze editie is het woord aan Woodi Wiljo Oosterom Bâh, voorzitter van de Stichting Silent Work <http://nl.silentwork.org> en schrijfster van (o.m.) het boek *Een sluier van zand*.^[1]

Onze knoop

'Onze knoop werd gelegd' op 15 februari 2000. Dat betekent dat ik in de weken vooraf aan de 15e de vrouw van Demba werd. Een volgens de rituelen van de Peul 'gesloten knoop'. Je belooft geen trouw, maar je legt samen een knoop, overdrachtelijk en letterlijk: Op de grond ligt een blank stuk nieuw touw, temidden van alle wijze mannen, onder wie de *Cerno*. Hij is een wijze man met veel kennis van de natuur, van stamgewoonten en -rituelen. Met zijn bijzondere gaven op geestelijk gebied leidt hij de ceremonie. Samen leggen wij, onder zijn leiding, een knoop in dat touw. De tijd zal leren of die knoop stevig en hecht is, of snel versleten of losraakt.

Voor mij was het een heftige gebeurtenis. De summiere informatie vooraf; de afgelegen plek meer dan 200 km van de asfaltweg; de plechtigheid onder de grote Baobab, samen met Demba en de *Cerno*; de eenzaamheid en de afzondering, ver weg van mijn familie en vrienden; de te dragen kleding en sieraden en alle voorbereiding. Maar het waren vooral de ruim 3000 mannen uit alle windstreken die gelijktijdig in de open lucht met gebed onze knoop bevestigden, die een enorme indruk

op mij gemaakt hebben.

Bij terugkeer als de vrouw van Demba in ons dorp in Mauritanië kreeg ik dit beeldje van de moeder van Demba. Het is al lang in de familie, maar het is mij niet duidelijk geworden waar het vandaan komt. Het is ook niet gebruikelijk daarnaar te vragen.

Dit beeldje zou mij en hem beloven vele kinderen samen te krijgen. Voorzichtig vertelde ik haar dat het gezien mijn leeftijd niet echt mogelijk zou zijn. Ze schudde haar hoofd. Ik zou haar niet begrijpen maar de tijd zou het duidelijk maken. Ik beloofde haar het beeldje met respect te behandelen en zorgvuldig te bewaren.

De kinderen van Demba zijn grotendeel opgevoed zoals gebruikelijk bij de Peul, door hun grootmoeder, Demba's moeder. De zeven kinderen van 19 tot 38 jaar, hadden evenals Demba een hechte band met haar. Op 1 juni 2013 stierf zij in de armen van haar zoon Demba. Sinds die dag noemen de zeven kinderen van Demba mij met respect en liefde Néné (moeder). Zou dit beeldje dan toch van invloed zijn? Mij vervult het met dankbaarheid.

Woodi Wiljo Oosterom Bâh

[1] Wie meer wil weten over de huwelijks-rituelen kan dat lezen in het boek *Een sluier van zand*, uitgegeven door de Wereldbibliotheek.

[2] www.fao.org/wairdocs/ilri/x5537e/x5537e0f.htm

Redactie: Het betreft hier een vruchtbaarheidspopje van het Doayo volk in het wat bergachtige noordwesten van Kameroen. Wij kennen hen beter onder de naam Namji (Namshi/Namchi), zoals de veedrijvende Foulani (Peul) hen ietwat kleinerend noemen, wellicht omdat de Doayo een opmerkelijk kleine rundersoort houden, met een schofthoogte van ca. 1 meter. Dit Namchi-vee beschikt echter over

de sterke eigenschap dat het redelijk bestand is tegen de tseetseevlieg, de overbrenger van de dodelijk slaapziekte^[2] naar mens en dier. Simpel zijn de Doayo dus allesbehalve. Deze duidelijke relatie met de Peul maakt het erg waarschijnlijk, dat dit popje via de 'Peul-route' helemaal van Kameroen naar Mauretanië is gekomen.

